

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT januari 1967.

Inhoud

<u>Algemeen</u>		Blz.	2
<u>Cuba</u>			
	- economische accenten	,,	5
	- de gewelddadige weg	,,	6
	- Vietnam	,,	7
	- Che GUEVARA	,,	8
<u>Venezuela</u>			
	- de strijd tegen het terrorisme	,,	9
	- de relatie met Brazilië	,,	11
	- de relatie met de Sovjet Unie	,,	12
<u>Uruguay</u>		,,	13
<u>Argentinië</u>		,,	13
<u>Colombia</u>			
	- de strijd tegen het terrorisme	,,	15
	- de betrekkingen met de Sovjet Unie	,,	16
<u>Nicaragua</u>		,,	16
<u>Dominikaanse Republiek</u>		,,	18
<u>Nederlandse Antillen</u>			
	- Vakbeweging	,,	19
	- Partijwezen	,,	21
	- Consulaire vertegenwoordiging	,,	21

ALGEMEEN

Het vanuit Cuba gevoede terrorisme blijft de aandacht van de autoriteiten in vele Latijns-Amerikaanse landen - als Venezuela, Uruguay en Colombia - opeisen. Het geeft voedsel aan de vrees voor "links" in ruimere zin van de vele toch al niet lang of vast in het zadel zittende régimes en doet hun de moed tot democratische experimenten - voor zover in principe al overwogen - in de schoenen zinken.

Veelal hebben zij bovendien te rekenen met militaire instanties, die - nu eens kortzichtig in hun interpretatie van het begrip "links", soms alleen denkend aan de belangen van de eigen "kaste", dan weer min of meer terecht - aan de noodrem dreigen te trekken om daarmee de vaak aarzelend op gang gekomen democratische trein weer te doen stoppen.

Dat de meeste regeringen beducht zijn voor toename van het fidelistisch gestook onder het revolutionaire vuur op dit continent, is eigenlijk ook wel te begrijpen, temeer, waar op dit gebied steeds meer coördinatie is te verwachten. Men hoeft nu eenmaal niet te denken, dat de oprichting van regionale, internationale of intercontinentale organisaties als de O.C.L.A.E., de O.L.A.S. en de O.S.P.A.A.A.L. wat dit betreft zonder consequenties zal blijven. Recente verklaringen van officiële woordvoerders van de achter de laatste afkorting schuilgaande Afro-Aziatisch-Latijns Amerikaanse solidariteitsorganisatie moeten in dit opzicht de stormbal voor alle democraten wel hebben gehesen. Een hunner, de Venezolaan Hector PEREZ MARCANO, betoogde, dat vooral de Tricontinentale Conferentie van Havanna de noodzaak van wederzijdse steun tussen de verschillende bevrijdingsbewegingen en van een "gemeenschappelijke strategie in hun strijd" had duidelijk gemaakt. De secretaris generaal van het Uitvoerend Secretariaat van de O.S.P.A.A.A.L., de Cubaan Osmany CIENFUEGOS, verklaarde onlangs op zijn beurt, dat deze organisatie een begin had gemaakt met de stichting van 3 scholen - op elk continent 1 - voor de opleiding van "politieke kaders". Van belang in het raam van de coördinatie van de strijd was zijn inziens ook de voorbereiding van de tweede tricontinentale conferentie, die men in 1968 in Caïro zou willen houden.

De Chileense president FREI vond gedurende de afgelopen maand niet alleen de communisten, maar ook de nationalist en de socialist tegenover zich - en wel in de senaat, waar de oppositie de meerderheid heeft - toen een gepland bezoek van FREI aan de Amerikaanse president JOHNSON aan de

orde kwam.

De senaat, die krachtens de grondwet voor een dergelijke reis toestemming dient te verlenen, weigerde zulks en argumenteerde dit met de opmerking, dat de bewoordingen, waarin de uitnodiging was vervat ("te komen spreken over wat FREI met zijn groots experiment van revolutie in vrijheid had bereikt") haar tegen de borst stuitten. Een woordvoerder van de nationalistenverklaarde, dat Chili aan buitenlanders geen verantwoording schuldig was van wat binnenslands geschiedde.

De president zelf bracht naar aanleiding van het gebeurde zijn ontstemming tot uitdrukking en verklaarde "voorlopig" van zijn reis naar de Verenigde Staten af te zien.

Waarnemers houden rekening met de mogelijkheid, dat de regering, die veel adhaesiebetuigingen zou hebben ontvangen "vanuit het volk", een referendum zal uitschrijven over deze en andere hangende kwesties.

Begin Januari was er sprake van plannen in de "rechtse" zowel als in de "linkse" hoek om het bewind van DUVALIER op Haiti met geweld omver te werpen. Met het plan van "rechts" was o.m. de naam van de ex-dictator van Cuba, BATISTA, verbonden, met het plan van "links" uiteraard Cuba zelf.

De rechtsen wilden Haiti vanuit Florida invaderen. Hun pogingen werden echter verijdeld: een tachtigtal hunner - merendeels ballingen en avonturiers - werd gearresteerd in de haven van Florida, toen zij op het punt stonden, zwaar bewapend, de oversteek te wagen. Hun aanvoerder, Rolando MASFERRER, verklaarde, dat de groep ongeveer $\frac{1}{4}$ van de beschikbare mankracht vertegenwoordigde.

Radio Havana berichtte op haar beurt, dat de Cubaanse regering een comité in het leven had geroepen om de communistische revolutie in Haiti op gang te brengen. Het comité hoopte ook een steentje bij te dragen aan de omverwerping van het bewind van BALAGUER op de oostelijke helft van Hispaniola. Dat ging in ene moeite door.

Dat men in het Latijns-Amerikaanse gebied behalve voor interne partijstrijd en verweer tegen terrorisme ook nog gelegenheid vindt voor geharrewar over oude territoriale kwesties, bleek in de afgelopen maand vooral uit het op-laaien van het nu al enkele decennia voortsudderende geschil tussen Ecuador en Peru over het verloop van de (Noordoostelijke) grenzen van het eerstge-

noemde land.

Peru, dat zich het sterkst van de twee voelt en dit in het verleden ook wel bleek te zijn, zou zelfs gedreigd hebben met militair ingrijpen en verbreking van de diplomatieke betrekkingen.

Het is betreurenswaardig, dat dergelijke dingen nog mogelijk zijn in een tijd, waarin onderlinge samenwerking - ook al met het oog op de voor allen bestaande dreiging van buiten - zozeer geboden is.

CUBA

Aan de politieke nieuwsvorming in het Latijns-Amerikaanse gebied leverde Cuba naast Venezuela - in de voorbije maand - ongetwijfeld weer eens de voor- naamste bijdragen.

Evenementen als de achtste verjaardag van de Fidelistische revolte en de eerste van de Tricontinentale, werden - even goed als de jaarwisseling - door de Cubaanse "vanguardistas" gretig aangegrepen om bekende politieke standpunten nogmaals wijdlopig te memoreren, te accentueren of te verduidelijken.

Toch deden zich daarbij verschillende interessante facetten voor. Te denken valt hierbij met name aan de positie van de Cubaanse economie, de propaganda voor de gewelddadige weg naar het socialisme en in samenhang daarmee: de houding in de kwestie Vietnam en het oproepen van de Cubaanse "deus et machina" Che GUEVARA.

economische accenten

Het regiem in Havanna moge naar buiten dan al primair van zich doen spreken door zijn agressief-militante houding inzake de "nationale bevrijdingsstrijd", zulks neemt niet weg - en wellicht hangt het er ook wel mee samen - dat CASTRO c.s. binnenslands alle zeilen moeten bijzetten om het schip van staat in koers te houden. Niet zonder reden beklemtoont Cuba's eerste minister zo vaak, dat op het thuisfront het accent van de revolutie op de economie en met name op de landbouw ligt. Niet zonder reden ook betoogde hij ter gelegenheid van de studiebeëindiging van een aantal jonge technici aan de Universiteit van Havanna, dat een sociale revolutie onmogelijk tot het socialisme kan leiden zonder "technologische revolutie".

Dit neemt natuurlijk niet weg, dat CASTRO - b.v. in zijn rede ter gelegenheid van de revolutieherdenking - met veel ophef gewaagt van bereikte resultaten en van op stapel staande plannen. Veel verwacht de Cubaanse leider in dit opzicht blijkbaar ook van de door Russische specialisten begeleide visserij, die in zijn toespraak veel lof kreeg toegezwaaid. Fidel toefde in gedachten een wijle bij de duizenden mijlen van Cuba - in de Pacific en voor de kust van Patagonië - dobberende vissers; niet zomaar vissers overigens, maar vissers "met revolutionair besef". Of dit laatste moet worden opgevat als een medium ter bevordering van de visvangst dan wel als bedekte lof voor de wel eens vermoede rol van de Cubaanse vissersvloot bij zubversieve acti-

viteiten in Argentinië en Uruguay, kwam hierbij niet nader uit de verf.

Een van de meest urgente problemen op economisch gebied is wel het tijdig binnenhalen van de suikeroogst, waarbij vooral van de militairen steun wordt verwacht, gezien de boodschap die defensie-minister Raul CASTRO t.g.v. de revolutieherdenking tot de strijdkrachten, de Fuerzas Armadas Revolucionarias (F.A.R.), richtte.

Ook vakbeweging, studenten- en jeugdorganisaties zijn ingeschakeld om hierbij hand- en spandiensten te verlenen. Op initiatief van de vakbeweging, de Central de Trabajadores Cubanos (CTC), werd de 10e januari, aan het eind van de internationale week van solidariteit t.g.v. de eerste verjaardag van de tricontinentale solidariteitsorganisatie OSPAAAL, gedoopt tot "Dag van de Tricontinentale Werkers" en in het teken gesteld van, en dus dienstbaar gemaakt aan, het binnenhalen van de suikeroogst.

de gewelddadige weg

De Cubaanse radio en pers kregen de afgelopen maand uiteraard gelegenheid te over om de voorstanders van de "harde lijn" in de "bevrijdingsbeweging" een hart onder de riem te steken. Zo stelde het partijweekblad "GRANMA" haar kolommen open voor Caspar ROJO, hoofd van de permanente militaire missie van de Venezolaanse FLN-FALN (BRAVO-groep) in Cuba, om de "oog om oog, tand om tand"-tactiek van de guerrilleros tegenover de zogenaamde schuldigen aan de vervolgingsterreur van het regime in Caracas te verdedigen, zwaaide CASTRO in zijn herdenkingsrede lof toe aan de revolutionairen rond Douglas BRAVO en Luben PETKOFF in Venezuela en Fabio VASQUEZ en MARULANDA in Colombia, en maakte radio Havanna uitvoerig gewag van de interviews van het Mexicaanse blad "Sucesos" met BRAVO zowel als PETKOFF.

In deze interviews kwam duidelijk naar voren, dat hun inziens nog wel te praten viel met lieden, die naast de gewelddadige weg - afhankelijk van de situatie - ook minder ingrijpende middelen ter verwezenlijking van de revolutie bepleiten, doch niet met rechtse "deviationisten", die de gewelddadige weg - i.c. in Venezuela - verwerpen (zoals de voormalige M.I.R.-leider Domingo Alberto RANGEL), en evenmin met linkse sectaristen als de trotskisten, die de basis van de nationale bevrijdingsstrijd in Venezuela te breed vinden en een of meer recruteringsreservoirs - als b.v. de kleine bourgeoisie - willen elimineren.

Overigens liet met name BRAVO . duidelijk merken, dat aan de coördinatie en leiding van de guerrilla-activiteit wel het een en ander had geschort, dat men op dit punt echter duidelijke verbeteringen had bereikt en dat dit ook noodzakelijk was om aan het Venezolaans-Amerikaanse imperialisme, samenwerkend in de "Operation Funnel", het hoofd te kunnen bieden. PETKOFF betoogde - aldus Radio Havanna - dat de "gewapende strijd" de weg was, die de revolutie in geheel Latijns Amerika zou gaan nemen.

Ook de Cubaanse Unie van Jonge communisten, de U.J.C., liet er in een ter gelegenheid van zijn congres aangenomen resolutie over de gewapende strijd in Latijns Amerika geen twijfel over bestaan, dat het deze als "de hoogste expressie van de revolutionaire strijd van het volk" beschouwde.

Vietnam

In het kielzog van o.a. het Uitvoerend Secretariaat van de OSPAAAL, het Permanente Secretariaat van de "Organización Continental Latino Americano de Estudiantes" (OCLAE) en het Tricontinentale Comité voor steun aan Vietnam, ging het Cubaanse regerings- en partijapparaat fel tekeer tegen het Amerikaanse militaire optreden in Vietnam. De Cubaanse regering gaf een verklaring uit, waarin zij betoogde, dat het socialistische kamp nu meer dan ooit hulp moest verlenen aan de Vietnamezen (die van het Noorden uiteraard); CASTRO proclameerde in zijn meergenoemde rede 1967 tot "Jaar van het heroische Vietnam", en de U.J.C. zond een boodschap aan de jeugd van Vietnam, waarin men zich bereid verklaarde "zijn bloed voor de zaak van Vietnam" te geven. De jeugdorganisatie bevond zich wat dit betreft in goed gezelschap: de Cubaanse ambassadeur in Hanoi verklaarde namelijk ter gelegenheid van een herdenking van de Cubaanse revolutie aldaar, dat het Cubaanse volk geen offer te gering zou achten, zelfs zijn bloed zou willen storten om zijn solidariteit met de volken van Azkë, Afrika en Latijns Amerika te illustreren en levend te houden.

Het door Radio Havanna aan Peruviaanse bronnen ontleende bericht, dat studenten uit Peru op basis van vrijwilligheid mee zouden strijden in het Amerikaanse leger in Zuid Vietnam, zou wel eens deel kunnen uitmaken van een campagne van de Cubaanse leiders om voorwendsels te zoeken om het optreden van buitenlandse vrijwilligers aan Noord-Vietnamese zijde te rechtvaardigen. Hoewel bekend is, dat van internationale trotskistische zijde - ook in Europa - de vorming van internationale vrijwilligersbrigades voor hulp aan Noord-Vietnam wordt gepropa-

geerd en in communistische kringen sprake is van onderlinge contacten hierover tussen deelnemers aan de internationale rode brigade, die destijds aan de Spaanse burgeroorlog deelnam, heeft Moskou tot dusver vermeden initiatieven in deze richting aan te moedigen, bevreesd als het kennelijk is voor een verdere "escalation" van de oorlog in Vietnam.

Interessant in verband met het voorgaande is het verschil in accent, dat in de verschillende begroetingstelegrammen o.q. felicitatieboodschappen van buitenlandse zijde ter gelegenheid van het Cubaanse revolutie-jubileum tot uitdrukking kwam. Werd in de begroetingen van Fidel welgezinde regeringen, als die van Noord Vietnam en Noord Korea het accent bv. vooral gelegd op de revolutionaire gezindheid van het bewind in Havanna - zoals tot uitdrukking komend in zijn Vietnampolitiek - de Sowjet leiders en Moskouphele regeringen, als die van de DDR, sloegen in hun boodschappen een veel gematigder toon aan en feliciteerden de Cubaanse gezagsdragers vooral met hetgeen in economisch opzicht werd bereikt. Wel moet worden opgemerkt, dat de Sowjet-regering daarnaast haar steun aan Cuba beloofde voor de verdedigingen van zijn revolutionaire verworvenheden: een formulering, die een ruimere interpretatiemogelijkheid biedt. De begroetingsboodschappen van TITO en NASSER waren in zeer algemene, beleefde, maar anderzijds haast onbeleefd-korte bewoordingen vervat.

Che GUEVARA.

Hoewel het geen uitzondering is, dat de naam van deze welhaast mythologisch wordende figuur door de Cubaanse autoriteiten nog wordt gememoreerd - doorgaans als symbool van en laxans voor revolutionaire activiteit - is de even ongrijpbare als onbegrepen Ché de laatste tijd wel erg overvloedig voor het voetlicht gehaald. Het zou bij sommigen de gedachte kunnen doen postvatten (en wellicht is dat ook vercalculeerd in de legendevorming van bovenaf!), dat hij onverwacht uit zijn as zal herrijzen, of beter: dat hij toch nog niet tot het stof der aarde is weergekeerd.

Zomemoreerde CASTRO in zijn rede de beide "glorieuze majocrs" van het eerste uur: Camilo CIENFUEGOS en Ernesto GUEVARA. Foto's van de laatste waren tijdens de revolutieherdenking her en der opgehangen.

In merkwaardig duistere bewoordingen kwam Fidel aan het eind van zijn rede nogmaals op zijn oude kompaan terug, toen hij de hoop uitsprak, dat op zekere dag - als de imperialisten dit het minst zouden verwachten - GUEVARA, als guerrillero, uit zijn as zou oprijzen in goede gezondheid: "op zekere dag zul-

len wij wederom enig concreet nieuws over Ché vernemen..."

Ook in de solidariteitsweek van 3 - 10 januari werd de foto van Ernesto bij verschillende gelegenheden aangewend als symbool van de gewapende strijd. Voorts zond de U.J.C. op 8 januari een groet aan de onvindbare met een veelzeggend "whereever he may be".

Om de maat vol te maken wist de Uruguayse pers eind van de maand te melden, dat Che GUEVARA in Uruguay werd gezien, waar hij vanuit Argentinië zou zijn gearriveerd. De Argentijnse pers meldde op haar beurt medio januari van officiële zijde te hebben vernomen, dat hij in het Argentijns-Braziliaanse grensgebied was gesignaleerd.

VENEZUELA

de strijd tegen het terrorisme

Maakten de via Havana geëtaleerde standpunten van BRAVO en PETKOFF nogmaals duidelijk hoe in fidelistische F.A.L.N.-kringen over de revolutionaire methodiek wordt gedacht, een recent artikel in het orgaan van de F.A.L.N. was verhelderend, in zoverre het een zekere onrust verried over de laatste Venezolaans-Amerikaanse inspanningen (w.o. "Operation Funnel") om het terrorisme de kop in te drukken. Na dreigend de namen van enkele verantwoordelijke Venezolaanse militaire leiders te hebben genoemd, verbonden aan de regeringspartij, de Acción Democrática (A.D.), werd een tegenoffensief van de F.A.L.N. in het vooruitzicht gesteld.

De Venezolaanse regering weet dus wat haar te wachten staat. Dat zij zich bewust is van de noodzaak tot ingrijpen - niet in de laatste plaats om het fronsen van militaire wenkbrauwen te voorkomen - zou kunnen blijken uit de rond de jaarwisseling uitgesproken rede van president LEONI, waarin hij getuigde van de vastbeslotenheid van militairen en politie om tegen het terrorisme op te treden.

"Qui s'excuse, s'accuse", zou men kunnen denken, als men de regeringsleider zich vervolgens hoort verdedigen voor zijn "amnestie"-beleid: hij had gemeend zich daarvan niet te moeten laten weerhouden door de golf van subversie en terrorisme, die over het land was gegaan. Hij had zo de terugkeer naar de normale maatschappij mogelijk willen maken voor alle "goedwillenden". Het moet echter velen, o.w. de Venezolaanse militaire autoriteiten, bekend zijn, dat ook amnestie werd verleend aan figuren, die in communistische

landen een opleiding ontvingen en die prompt na hun vrijlating de guerillageleiders weer gingen versterken: een feit, dat trouwens door de Cubaanse scherpslijpers - om tweedracht te zaaien tussen het civiele en het militaire gezag? - allerm minst wordt verzwegen.

Gememoreerd zij in dit verband, dat BRAVO zelfs met enige ophef bekend maakte, dat een voormalig legerofficier - aanvankelijk in hechtenis genomen - zich binnen twee weken na zijn vrijlating bij de rebellen voegde.

Het zou niet behoeven te verbazen, als ook de begin januari voltrokken vervanging van de Minister van Binnenlandse Zaken Gonzalo BARRIOS door Reinaldo MORA met de beleidsvorming tegenover de terroristen te maken had, al formuleerden waarnemers het zo, dat zulks diende om de inspraak van de andere regeringspartij, de Union Republicana Democratica (U.R.D.), in de regering te vergroten. Op 10 januari verklaarde de nieuwe minister in elk geval, dat de regering - in geval van hernieuwde terroristische activiteit - vastberaden zou optreden om definitief een einde aan alle subversie te maken.

Dat de regering in dit opzicht ook recent weer enige suksessen wist te boeken, moet juist voor de adherenten van de "harde lijn" onder de rebellen ontmoedigend zijn. Zo werd in een van de universiteitsgebouwen een met de M.I.R. gelieerde studententerroristengroep o.l.v. Jesus MARQUES FINOL opgerold, die verantwoordelijk zou moeten worden geacht voor de in oktober l.l. gepleegde moord op Alfredo Rafael SEIJAS, ex-hoofd van het Directoraat Generaal van Politie (DIGEPOL). De groep zou overigens al meer moorden op haar geweten hebben.

Voorts zouden in de Centrale Universiteit documenten zijn gevonden, waaruit blijkt, dat een aantal hoge legerofficieren op de nominatie stonden uit de weg te worden geruimd. Onwillekeurig denkt men hier ook aan het "oog om oog, tand om tand" van de F.A.L.N.-representant ROJA en aan de dreigende taal van sommige zijner geestverwanten.

Intussen is deze universiteit, welker directorium al weer begon aan te dringen op herstel van haar autonomie, hierdoor opnieuw in opspraak gebracht. Verzachting van de regeringscontrole op de "Campus" maakt dit voorshands dan ook weinig waarschijnlijk.

Andere bronnen maken melding van de arrestatie van een belangrijke Cubaanse guerillaleidsteren andere figuren, alsmede van de inbeslagneming van ⁿradiozend-en ontvangapparaat in de staat Guarico. Het zou overigens de eerste

maal sedert 1964 zijn, dat in de streek ten oosten van Caracas een guerilla-eenheid is ontdekt. Ook in de stad Caracas werd een clandestien radiostation gelocaliseerd en onschadelijk gemaakt.

De arrestatie van de Cubaanse vestigt er overigens - zij het ten overvloede - de aandacht op, hoe direkt de bemoeienis van Cuba met de revolutie op het continent wel is. Dit geeft aan het vaker gehoorde dan bewezen vermoeden van Cubaanse encadrering van terroristengroepen in andere Zuid-amerikaanse landen - met inschakeling van onze revolutionaire vissers ? - weer nieuw voedsel.

In dit verband vraagt men zich ook af, welke uitleg moet worden gegeven aan de recente uitspraak van Jesus FARIA, de secretaris generaal van de Venezolaanse C.P., dat "talrijke zonen van de Portugese arbeidersklasse" (Portugeese ballingen?) een rol speelden of spelen in de "bevrijdingsstrijd", welke in Venezuela wordt gevoerd.

Dat DIGEPOL bij al haar activiteit tegen de pure terroristen de "normale communisten" niet uit het oog verloren heeft, bewees de arrestatie van vakbondsleiders Cruz VILLEGAS, Vladimir ACOSTA en Marco AURELIO ALEGRIA. VILLEGAS was juist teruggekeerd van een conferentie van het communistische, in Praag zetelende Wereldvakverbond (W.V.V.)

Resumerende zou kunnen worden gesteld, dat de autoriteiten in Caracas gehouden zijn doeltreffende maatregelen tegen het door Havanna geïnspireerde terrorisme te ondernemen, op straffe van militair ingrijpen enerzijds en van het herstel van de eenheid onder de verdeelde linkse krachten en radicalisering van de meer gematigde, door Moskou gesteunde Venezolaanse C.P. anderzijds

de relatie met Brazilië

Waren op het terrein van de binnenlandse verhoudingen in Venezuela het terrorisme en de strijd daartegen in de afgelopen maand weer de voornaamste blikvangers, wat de "politica exterior" aangaat trok vooral het herstel van de diplomatieke betrekkingen met Brazilië de aandacht. Deze relaties waren in april 1964 opgeschort, kennelijk als uitvloeisel van de "Betancourt doctrine", die nu eenmaal de erkenning van niet democratisch tot stand gekomen ~~de~~-facto regeringen niet toestond.

Geen wonder dan ook, dat vele commentatoren - met alle waardering voor

de realiteitszin van het Venezolaanse gouvernement - hierin toch wel een inbreuk op de "B"-doctrine zagen. De Minister van Buitenlandse Zaken, IRIBARREN BORGES, kennelijk bevreesd voor misverstanden en onduidelijkheden in dit opzicht, heeft zich intussen gehaast om te verklaren, dat de conclusie als zou Venezuela bij deze de beproefde doctrine vaarwel zeggen, een voorbarige was.

In het licht van de historische vriendschap tussen de beide landen en van de economische en politieke betekenis van Brazilië op het Zuid-Amerikaanse continent, kan men het besluit van Caracas overigens alleen maar toejuichen. Het kan een bijdrage zijn tot de politieke stabiliteit in dit deel van de wereld en dienstbaar aan een betere functionering van de O.A.S. Ook voor eventuele coördinatie van de strijd tegen het terrorisme kan het besluit van belang zijn.

De toelichting van IRIBARREN BORGES maakt niettemin duidelijk, dat de Venezolaanse regering deze stap bepaald als een uitzondering op nu al zo lang gerespecteerde doctrine wil zien.

de relatie met de Sovjet Unie

Het gerucht, dat ook herstel van de diplomatieke betrekkingen tussen Venezuela en de Sovjet Unie op handen zou zijn, wees dezelfde bewindsman evenwel pertinent van de hand. Aanleiding tot dit gerucht vormde - zoals bekend - het bezoek, dat de Sowjet-Ambassadeur in Washington, Anatolij DOBRININ, op oudejaarsavond aan zijn Venezolaanse collega aldaar bracht.

Niettemin kan men zich indenken, dat herstel van de bedoelde betrekkingen voor de Venezolaanse regering tactisch van bijzondere waarde zou kunnen zijn in het kader van een "divide et impera"-politiek tegenover het veelkleurige links-extremisme in het land, met name tegen de achtergrond van de daarbinnen bestaande meningsverschillen over de "weg naar het socialisme". De Moskou-getrouwe Venezolaanse C.P. is in dit linkse front immers zeker niet de minst gematigde !

URUGUAY

Een aanwijzing temeer voor de groeiende bemoeienis van Cuba met de revolutionaire beweging in Latijns Amerika, vormde het onlangs door de autoriteiten in Uruguay (Montevideo) ontdekte terroristische complot, dat tot vele aanhoudingen en de inbeslagneming van wapens, munitie, explosieven en propagandamateriaal leidde. Officiële bronnen spraken in dit verband van een continentaal, vanuit Havanna geleid plan tot subversie.

Een sleutelfiguur in deze terroristische groep zou volgens dezelfde zeggelieden de uit Argentinië geboortige Omar Abdulio DIAZ CALDERON zijn. Hij zou in het jongste verleden veelvuldig reizen naar Cuba hebben gemaakt, waar hij op speciale scholen instructie zou hebben gegeven in de guerilla-oorlogvoering. Een andere gearresteerde bekende van deze Cubaanse agent explosieven voor de vervaardiging van bommen te hebben ontvangen.

Oncontroleerbare Argentijnse bronnen brachten de activiteit van de onderhavige "Tupamaros"-cel, terecht of ten onrechte, in verband met de aanwezigheid van de Cubaanse vissersvloot voor de kust van beide landen.

Het aanvankelijke vermoeden, dat ook Braziliaanse refugés bij het complot waren betrokken, bleek bij nader onderzoek niet bevestigd te kunnen worden.

ARGENTINIE

Toen de Argentijnse president, generaal ONGANIA, zich op 30 december over de radio tot zijn volk richtte om de balans van zijn politieke beleid in het afgelopen half jaar (want zo lang zit hij pas in het zadel) op te maken en de plannen van zijn regering voor de naaste toekomst te ontvouwen, wist de buitenwereld nog nauwelijks, dat zich juist een kabinetswijziging aan het voltrekken was, en kon de president op zijn beurt nog nauwelijks bevroeden of het nieuwe regeringsteam een lang leven beschoren zou zijn. Veel, zo niet alles, zal in dit opzicht afhangen van het feit, of het regiem genade zal kunnen vinden in de ogen van de generaals. Dat zij inspraak zullen hebben gehad in de nieuwe benoemingen, is hiervoor wel een zekere, maar stellig geen afdoende garantie: zij zullen afwachten wat de voor economische en binnenlandse zaken aangezochte bewindslieden van hun taak zullen terechtbrengen, m.a.w. of Adalbert KRIGER VASENA minder besluiteloos zal zijn in 's lands

huishouding dan zijn voorganger SALIMEI en of Guillermo BORDA zich op Binnenlandse Zaken minder zal compromitteren door Franco-phiele uitlatingen dan zijn legataris MARTINEZ PAZ. Borda heeft wat dit betreft overigens ook al boter op het hoofd, omdat hij onder PERON hoge financiële en juridische posten in overheidsdienst bekleedde.

Ook Antonio LANUSSE, die de portefeuille van Transport ruilde voor die van Defensie zal de critische militairen moeten bewijzen, wat hij waard is. De voornaamste problemen, waarvoor het nieuwe kabinet zich ziet geplaatst, zijn: het tegengaan van de inflatoire ontwikkeling, in verband waarmee vooral een verantwoorde loonpolitiek moet worden ontworpen, en verder het garanderen van rust en orde op het binnenlandse front.

Behalve in de "maiden-speeches" van de nieuwe bewindslieden, passeerden al deze kwesties ook de revue in de presidentiele oudejaarsrede. ONGANIA maakte daarin om te beginnen - en dat typeert zijn positie - vele révérences in de richting van de militaire gezagsdragers, Voorts verzekerde hij het volk van de sociale bewogenheid van het kabinet, al liet hij deze mededeling vergezeld gaan van een waarschuwing aan het adres van de (linkse) studentengroeperingen en de vakbeweging om de regering bij de uitvoering van haar plannen niet voor de voeten te lopen. De vakbeweging bijvoorbeeld moest zich vooral niet in het hoofd halen "politiekje" te gaan spelen, in de plaats tredend van de tijdelijk op dood spoor gezette politieke partijen.

In de sociale sector zag het jonge kabinet zich al direkt voor grote moeilijkheden geplaatst; stakingen onder de arbeiders in de suikerindustrie van de provincie Tucuman, een 24-uurs staking onder de spoorwegarbeiders en een korte "waarschuwingsstaking" onder de arbeiders van de krachtcentrales. Het ziet er intussen naar uit, dat de sociale onrust in de komende weken nog zal toenemen, hetgeen de extremisten van links en van rechts - als geroutineerde vissers in troebel water - wel zullen trachten uit te buiten.

Achter de dreigende mededeling van minister BORDA, dat de regering macht bezit en die zou weten te gebruiken, vermoedt men vooral het wakend oog van de militairen.

Bevreesd als zij is voor toenemende agitatie onder de studenten vanuit Cuba (O.C.L.A.E.), houdt de regering vooral de Nationale Universiteit van Buenos Aires in de gaten. Voor gebeurtenissen als in Caracas voelt zij kennelijk niets. Illustratief was in dit verband de sluiting van het Centrum van studenten in de letterkunde aan deze hogeschool; het zou betrokken zijn ge-

geweest bij "subversieve activiteiten".

COLOMBIA

de strijd tegen het terrorisme

Ook in Colombia blijft de regering zich o.l.v. LLERAS RESTREPO vastberaden tegen het links-extremisme teweer stellen: haar reeds in november gesignaleerde controle op de Nationale Universiteit bleef - ondanks de gebruikelijke protesten daartegen - gehandhaafd en ook tegen het terrorisme bleef de actie levend. Over de successen van de terreur-bestrijding bleken de meningen overigens nogal verdeeld.

Het leger, het voornaamste medium om het (politieke) banditisme te bekampen, geeft uiteraard hoog op van de behaalde successen. Zo meldde een op oudejaarsdag door de defensie-minister uitgegeven communiqué, dat in 1966 in totaal 180 guerrilleros, o.w. de omstreden pater Camilo TORRES, werden gedood en dat 40 "leiders" gevangen werden genomen. Erkend werd tegelijkertijd, dat de overheid - om dit resultaat te bereiken - zelf geen gering offer had moeten brengen; 116 militairen, politiemensen en burgers schoten er het leven bij in.

Resumerend, noemt het verslag de situatie in het land thans bevredigend: de sterkte van de in het Noordoosten en in het Zuidoosten van het land overgebleven rebellen wordt geschat op 230 man, verdeeld over 13 eenheden. Hier van zouden zich er 2 - georiënteerd op Peking (of CASTRO?) - in het Noordoosten (Santander) bevinden en 11 - de lijn van Moskou volgend - in het Zuidoosten (Huila, Caqueta).

In een verklaring tegenover een journalist van het Cubaanse partijweekblad "GRANMA" stelde de Colombiaanse priester GUZMAN daartegenover, dat de strijd tegen de guerrilleros z.i. had gefaald. Hij verweet de strijdkrachten onvermogen om de rebellen eronder te krijgen, al had het leger dan ook de reputatie van het tegendeel.

De chef van de strijdkrachten, generaal CABRERA, heeft de insinuatie van de genoemde geestelijke overigens niet op zich laten zitten en een gedocumenteerde weerlegging ervan in het vooruitzicht gesteld. Kort hierop scoorde hij al een onverwacht winstpunt, toen een legereenheid 15 terroristen inrekende, volgelingen van de door CASTRO zo geprezen MARULANDA, alias Tiro FIJO.

Om het even, wie er gelijk heeft, de situatie in Colombia blijft de regering zorgen baren. Was het terrorisme een puur-nationale affaire, dan zou de strijd ertegen meer uitzicht bieden dan thans helaas het geval is. Medio januari werd uit Cubaanse bronnen dan ook vernomen, dat in het departement Santander een nieuw guerrilla-front was gevormd, genoemd naar de revolutionaire priester Camilo TORRES RESTREPO en onder leiding staand van het zich noemende "nationale bevrijdingsleger". De openhartigheid in dit opzicht van Havanna heeft kennelijk tot doel de "anti's" te demoraliseren en de rebellen zelf tot volharding aan te zetten.

de betrekkingen met de Sovjet Unie

Interessant was het besluit van de regering in Bogota om diplomatieke en handelsbetrekkingen aan te knopen met de Sovjet Unie. Werd deze beslissing door sommige commentatoren met argusogen gezien, de meeste vonden het een verstandige maatregel; het vergrootte het economisch perspectief, inzoverre een belangrijke nieuwe afzetmarkt voor Colombiaanse producten werd gecreëerd. Politiek - zo meende men - behoefde het de regering niet de handen te binden.

Een additioneel en mogelijk geen gering voordeel van vriendschappelijke betrekkingen met de Soviet Unie zou kunnen zijn - iets dergelijks werd ook ten aanzien van Venezuela betoogd - dat Moskou het zich in de nieuwe situatie wellicht moeilijker veroorloven kan om dezelfde hand, die LLERAS werd toegestoken, straks weer te houden boven het hoofd van de Zuidoostelijke guerrilleros.

NICARAGUA

Het verlangen om de in 1963 verspeelde kans op het presidentschap bij de verkiezingen van 5 februari te doen keren, heeft de Nationale Oppositie Unie (U.N.O.), waarvan de conservatieve partij de belangrijkste component is, tussen 22 en 24 januari verleid tot dezelfde ondemocratische methoden als waarvoor het de regeringspartij, de Nationalistische Liberale Partij, steeds had gegispd.

Daarmee moeten de toch al niet hoog aangeslagen vooruitzichten op het presidentschap van Dr. Fernando AGUERO ROCHA, die in 1963 als partijleider van de conservatieven O.A.S.-garanties had verlangd voor een democratische gang van zaken bij de toenmalige verkiezingen, wel tot een minimum zijn ge-

reduceerd.

Ongetwijfeld was het koren op de molen van de liberale presidentskandidaat generaal Anastasio SOMOZA DEBAYLE - wiens familie het politieke toneel in dit land, de grootste midden-Amerikaanse republiek, sinds 1936 vrijwel beheerst - toen de oppositie op 11 januari haar geruchtmakende verklaring uitgaf, waarbij zij dong naar de stemmen van alle ontevredenen, inclusief de communisten. Weliswaar was daaraan toegevoegd, dat men geen coalitie met de communisten kon aangaan en dat de conservatieven een nationale regering op democratische basis voor ogen stond, maar in feite was het kwaad al geschied. Tot overmaat van ramp verklaarden de communisten van hun kant publiekelijk, dat zij de candidatuur van AGUERO zouden steunen.

De democratie moge in de ogen van velen dan al ver te zoeken zijn onder de SOMOZA's, het gros van de bevolking heeft anderzijds toch ook weinig reden om thans op de tussen 1960 en 1962 nog zo onzuiver gebleken bedoeling van communisten en fidelisten te vertrouwen.

De regering - zich hiervan bewust - heeft bij monde van haar huidige president, Lorenzo GUERRERO, dan ook prompt verzekerd, dat de leiders van de oppositie niet zomaar hadden willen betogen, maar zich met geweld meester hadden willen maken van de macht. Zijns inziens vertoonde het verloop der gebeurtenissen "typisch communistische aspecten".

In de hoofdstad Managua, waar een groep opposanten zich gewapenderhand had doen gelden en zich had verschanst in het Gran Hotel, was de regering de toestand spoedig weer meester. Helaas kostte deze nutteloze actie ook weer tientallen mensenlevens.

SOMOZA kon de verkiezingen derhalve met het nodige vertrouwen tegemoet zien. De vraag blijft alleen, of hij de hem constitutioneel gegunde zittingsperiode van zes jaar zal vol maken.

De kracht van een dictatuur is nu eenmaal tegelijk haar zwakheid; zelfs in Nicaragua.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

De in het vorig M.O. gesignaleerde beslissing van de regering-BALAGUER om een "school-politie" in het leven te roepen moge dan al te wijten zijn aan door de fidelistische M.P.D. ontplooidde rode agitatie onder de jeugd, sympathieker heeft het regiem zich er zeker niet door gemaakt. Dat de maatregel verzet zou opwerpen bij de jongeren en studenten en bij de organisaties, die hun vertegenwoordigen (zoals de Christelijke Revolutionaire Jeugd - J.R.C. - en de Unie van Revolutionaire Studenten, de U.E.R.), alsook bij de Nationale Onderwijzers Federatie (F.E.N.A.M.A.) was intussen wel te voorzien. Ernstiger was evenwel, dat de Kamer van Afgevaardigden een speciale commissie uit haar midden benoemde om de Minister van Onderwijs te overreden - vergeefs overigens - om de onpopulaire school-politie maar weer te ontbinden en om het aan de studenten zelf over te laten "disciplinaire groepen" te vormen, die zouden kunnen helpen bij het handhaven van de orde op de scholen.

Weer minder verrassend, maar vanwege haar inhoud toch alarmerend, was voorts de verklaring, die de Partido Revolucionario Social Cristiano (P.R.S.C.) - destijds supporter van de candidatuur Juan BOSCH - begin januari uitgaf. Hoewel de P.R.S.C. daarin de goede bedoelingen van BALAGUER niet zonder meer in twijfel trok, vond zij toch, dat hij zich te veel liet inkapselen door reactionaire en ondemocratische figuren en zich te weinig conformeerde aan het door hemzelf bij zijn ambtsaanvaarding zo hoog gehouden ideaal van recht en gerechtigheid.

Met name werd hem verweten, dat hij op belangrijke posten notoire "Trujillisten" had benoemd, wat "onrust" had verwekt onder al diegenen, die onder de tyrannie van de Trujillo's zozeer hadden geleden.

De inderdaad bespeurbare vrees voor herlevend trujillisme moge door partijen als de P.R.S.C. en de P.R.D. dan al worden opgeblazen en demagogisch worden uitgebuit en uitgespeeld tegen BALAGUER's Reformistas, geheel ongegrond is de gesignaleerde beduchtheid zeker niet. Dubieuze maatregelen als de instelling van de onderhavige "school-politie" kunnen hieraan bovendien alleen maar voedsel geven. Ook loopt BALAGUER er het risico mee de toenadering tussen de gematigde midden-groepen en "links" te bevorderen. Waarschijnlijk is echter juist zijn vrees voor "links" en voor ingrijpen van "rechts" bij dit alles zijn raadgeefster geweest.

Vanzelfsprekend laten BALAGUER en zijn medestanders de critiek van midden

tot links niet onweersproken. Ook zij komen in het geweer: zo liet de "San Cristobal"-studentenfederatie weten de schoolpolitie wèl nuttig te achten en, daartegenover, bezigheden als "schoolstakingen" een ijdele zaak te vinden. Ook de presidentiële aanhang in de senaat sprak zich onverbloemd "pro" uit.

Juan BOSCH heeft in de loop der gebeurtenissen van zijn kant aanleiding gevonden om vanuit Madrid - een profeet is immers niet geëerd in zijn eigen land - de even omineuze als goedkope voorspelling te doen horen, dat de kanonnen in Santo Dominio "weer zullen bulderen", zijns inziens trouwens "de enig. mogelijke weg om de vrijheid te herstellen". Men kan zich overigens nauwelijks voorstellen, dat hij zelf nog kans of lust zou hebben in zo'n geval de leiding van de natie op zich te nemen.

Belangrijk voor BALAGUER's toekomst zal o.m. ook zijn, welke positie de Amerikanen in het politieke krachtenveld zullen kiezen. In hun ogen zou met name de huidige vice-president Francisco Augusto LORA een figuur zijn, die toekomst heeft.

BALAGUER zelf heeft intussen bekend gemaakt - of hij het meent, is een tweede - niet voor een presidentiële herverkiezing in aanmerking te willen komen.

NEDERLANDSE ANTILLEN.

Vakbeweging

Hoewel het er aanvankelijk naar uitzag, dat het weekeinde van 20-22 januari in het teken zou staan van een algemene staking in de haven van Willemstad, is het er tenslotte toch rustig gebleven.

Aanleiding tot de moeilijkheden was de onenigheid tussen de A.H.U. en de S.V.C. over de voorwaarden tot lossing van het schip "Bernard John", dat onderdelen voor de nieuwe brug aanvoerde.

De Curaçaose Dokmaatschappij, die belast was met het lossen en transporteren van deze onderdelen, had de leiders van de A.H.U. laten weten niet meer dan één zgn. "kijkploeg" te willen accepteren. Hoewel de vakbewegingsvertegenwoordigers dit voorstel aanvankelijk hadden aanvaard, spraken zij er - na ampele interne discussie - toch nog hun veto over uit. Het was duidelijk, dat over e.e.a. in eigen kring verschil van mening bestond. Ook over het uitroepen

van een staking werd men het - kennelijk in verband hiermee - niet eens. Een dergelijk besluit zou ook zinloos zijn geweest, waar een belangrijk deel van de havenarbeiders er nu eenmaal niet voor was geporteerd en het schip bovendien - met behulp van eigen bemanningsleden en van werknemers van de Dokmaatschappij - toch wel zou zijn gelost.

Wat opgeblazen was tot een arbeidsconflict, bleek derhalve tenslotte niet meer dan een storm in een glas water te zijn geweest. Uiteindelijk resultaat: toch één kijkploeg en..... gezichtsverlies voor de A.H.U.

Dat dit muisje toch nog een staartje zou hebben, bleek al direkt na het weekeinde: Dimas HOEK, door Wilson (Papa) GODETT en Amador NITA beschuldigd van al te goede betrekkingen met de S.V.C., werd als vertrouwensman van de A.H.U. de laan uitgestuurd en vervangen door Marcelino ("Lino") CHARLOTTE. Voorspelt het "vertrouwen" van de fidelist GODETT in "Lino" al weinig goeds voor de rust in de haven, het verleden van de nieuwe vertrouwensman doet dat evenmin: zo was hij een van de grootste raddraaiers bij de in 1952 door de bootwerkers van de KNSM gehouden staking.

De lopende onderhandelingen tussen A.H.U. en S.V.C. over een nieuwe dienstregeling zullen er in de nieuwe situatie, nu de A.H.U. er blijkbaar behoefte aan heeft het been stijver te houden, vermoedelijk dan ook niet gemakkelijker op te worden.

Een ander milieu, waarin vooral door toedoen van GODETT en NITA in het nieuwe jaar narigheden zijn te voorzien, is dat van de petroleumarbeiders, georganiseerd in de P.W.F.C. GODETT en NITA zouden pogingen in het werk stellen om deze organisatie aan de invloed van de bonafide vakbondsmensen te onttrekken en zelf een (vuile) vinger in de pap te krijgen. Zij zouden daarbij helaas medewerking genieten van bepaalde in de P.W.F.C. georganiseerde figuren, i.c. van enkele "shop-stewards".

Men kan zich afvragen, of deze infiltratiepogingen van GODETT c.s. iets te maken hebben met de defaitistische geluiden, die de laatste tijd in P.W.F.C.-kringen konden worden vernomen t.a.v. de zin van het vakbondswerk in de bestaande politieke constellatie. Recente uitingen van dit defaitisme waren de ontslagaanvraag van O.A.L. EVERTSZ als shopsteward van de P.W.F.C. en R.F. ISEBIA als "research-officer" van dezelfde organisatie. Beiden hebben verklaard

zich aan de politiek te zullen gaan wijden, zulks met het identieke motief: de vakbeweging kan niets bereiken zonder effectieve steun van een werkelijk progressieve politieke partij. Liet EVERTSZ nog in het midden, welke partij dit zou zijn, voor ISEBIA was dit zonneklaar: de in 1965 opgerichte Union Reformista Antillano (U.R.A.)

Partijwezen

De 27-jarige ISEBIA, die reeds enige jaren een actieve rol speelt in het Antilliaanse en Caraïbische vakbondswezen en begin 1965 de aandacht trok door zijn steun voor GODETT in de toenmalige havenstaking, verklaarde tijdens een interview met "Amigoe" recentelijk, dat de U.R.A. in de zijns inziens bestaande behoefte aan een "echte" arbeiderspartij op de Antillen zou kunnen voorzien. Hoewel hij in dit opzicht aanvankelijk aan de goede trouw van de U.R.A. had getwijfeld, had o.m. het protest van deze partij tegen het ontslag van Bèbè ROJER bij de K.N.S.M. (zie vorig M.O.) hem tot andere gedachten gebracht.

Het bedoelde U.R.A.-protest bestond voornamelijk hieruit, dat op 3 januari - des ochtends - door een tiental auto's, voorzien van borden met protestleuzen tegen het ontslag van ROJER, "statisch" werd gedemonstreerd voor de ingang van de KNSM-werven, tegenover het kantoor van de Landsontvanger (De Ruyterkade) en op de werven te Scharloo.

Consulaire vertegenwoordiging

Naar verluidt zou de rol van Thelma FRIAS als consul-generaal van de Dominikaanse Republiek op Aruba (zie M.O. augustus 1966) bijna zijn uitgespeeld. Hoewel haar benoeming destijds reeds als een degradatie mocht worden aangemerkt, heeft de regering BALAGUER - bevreesd als zij zich momenteel be-toont voor nieuwe politieke verwickelingen op het linkse front - Thelma's politieke activiteiten in den vreemde toch te zeer gewantrouwd om haar nog langer in deze functie te handhaven. Wellicht hebben daartoe de informaties, verkregen van haar antipode, de honoraire consul-generaal en zakenman Jules NIEUW, wel mede bijgedragen.

De regering in Santo Domingo zou niettemin geporteerd zijn voor "opvolging in de vrouwelijke lijn": als remplaçante wordt namelijk wel Ana Emma CROES HERNANDEZ gedoodverfd, een vrij onbekende ster aan het politieke firmament,

zij het, dat zij medio 1966 reeds werd genoemd als candidate voor deze functie, toen de opvolging van de toenmalige consul, F.A. MOLINA, aan de orde was. Die ronde werd toen echter door Thelma gewonnen.

De oppositie tegen de benoeming van de hotelhouder Benjamin de MARCHENA tot honorair vice-consul van de D.R. op Aruba schijnt het zwijgen te zijn opgelegd, al is het besluit in kwestie van augustus vorig jaar tot december l.l. hangende geweest. Bont moge de koe in dit geval dan al niet zijn geweest, enige vlekjes - naar verluidt: de minder goede reputatie van zijn hotel - wisten de keurmeesters blijkbaar toch wel aan haar te ontdekken.

Om de rij vol te maken: op 7 januari arriveerde op Aruba de onlangs aldaar benoemde officiële vice-consul van de Dominikaanse Republiek, Pedro Maria LISARDO GARCIA.